

הכמים על חלשים

אי אפשר להתכחש לכך שהסמארטפונים שדרגו לנו את החיים לגמרי, אבל עכשיו, בעקבות מחקר ישראלי חדש, מתברר שהם הפכו אותנו ליצורים לא חברותיים, לא מנומסים ולא פרטיים. עובדה: מי שעדיין מסתובב עם סלולרי רגיל, מהדור הקודם, נשאר אדם טוב

// אלכס דורון

בטלפונים החכמים. מה הטכנר לוגיה הזאת עושה להם במרחב ציבורי רעשני, מרחב שאופייני ני מאוד לישראל.
"לנושא הזה יש גם השל" כות שנוגעות לתכנון עירוני צילומים: shutterstock מיכל קדרון
חיים בתוך בוטות. נושא עם השלכות שונות לתכנון עירוני עתידי: shutterstock מיכל קדרון
ד"ר טלי חתור
ד"ר ערן טוך

שם - נומופוביה - ומתברר שהיא משפיעה על 66 אחוז מאיתנו, לעומת 53 אחוז ממשתמשי הסלולרי לפני ארבע שנים. המחקר העלה כי אנחי נו משתמשים כיום במכשיר זה 34 פעמים בממו" צע ביום ולא נפרדים ממנו גם כשאנחי נו נכנסים לשירור תים. הפחד מלהיות בלעדיו משותף לשני המינים ולכל קבוצות הגיל. בימים אלה שני החוקרים הישראליים עובדים על מחקר המשך, שבו ימסרו ל-100 סטודנטים מכשירי אנדרואיד (טלפונים חכמים) ובהם תיכלל אפליקציה מיוחדת שתוכננה לצורך המחקר, כזו המאפשרת מעקב בזמן אמ, באנונימיות מלאה (תוך הסכמת מש" תתפי הניסוי), אחרי מה שמשתתפי הניסוי עושים בטלפון שלהם במשך שבוע. כמו כן תיבדק שאלת סביבת הרעש, כלומר הקופונה המתמשכת שבה שוהים המשתמשים בעודם מכונסים בבועה הפר" טית שלהם ומפעילים את המכשירים החכ" מים. "לא נתייחס לעוצמת הווליום, לדיבור הקולני, הצעקני לעתים, אבל נברר למה אנשים מתעלמים ממנו", מסביר ד"ר טוך, "למה לא אכפת להם מהרעש כשהם שקועים

כל הזמן, הקשר שלהם עם הסביבה האנו" שית שלים הולך ונחלש. מוצאנו שמשמשי סלולרי רגיל, פשוט, דקים בהתנהגות חכ" רתית מקובלת במקומות ציבוריים: הם דור" חים שיחות פרטיות למועד שבו ישוה במקום פרטי, בבית או במשרד, ושוקלים אם בכלל ראוי להשתמש במתחם ציבורי כדי לספר לכן השיח שלהם פרטים כאלה או אחרים. השיחות שלהם בדרך כלל קצרות. לעומתם כאמור בעלי הסמארטפונים פיתחו התנהגות אחרת לגמרי, מאוד לא חברתית".
בנוסף לכך התברר לחוקרים כי בעלי טל" פונים חכמים הרבה יותר קשורים רגשית למכשירים שלהם. בלעדיהם הם מתמלאים בשטף של תחושות שליליות, כפי שהעידו בשאלונים - "נתק", "בידוד", "אני מרגיש אבוד" ו"אני מתוח מדי". בעלי הטלפונים הפשוטים, לעומת זאת, אמרו שבלעדיהם הם חשו רווקא תחושות חיוביות, וטענו כי הרגישו "יותר שקטים", "יותר הרפתקנים" ו"יותר חופשיים".

גורם שמפרק חברה

תוצאות המחקר הישראלי אישרו תוצאות סקר דומה שנערך באחרונה באנגליה, ובי סופו העזו עורכי כנות את הפחד להימצא ללא טלפון סלולרי "הפוביה הגדולה בעו" לם" (מבחינת היקפה). לפוביה הזאת יש גם

ליים, הפשוטים".
מהו המרחב הציבורי שבו נבדק הנושא?
"כל מקום אפשרי. מרשאות קמפוס האר" ניברסיטה, הקניון, החובו, הכיכר, הפארק, אוטובוסים, ספריות, רכבות וחוף הים. כל מקום הזמה אדם. גילינו שבמרחב הציבורי - בשונה, אנו, מההתנהגות בבית - בעלי הט" פונים הסלולריים החכמים משתמשים בהם פי שניים יותר זמן מאשר בעלי הטלפונים של הדור הקודם. גם האחרונים הפעילו את הטלפונים שלהם, אבל למשך פחות זמן, ואם הם שהו למשך כבית קפה או בחוף הים, נותר להם יותר זמן לקריאה, לשיחה עם אחרים או לסתם רגיעה והתבוננות בנוף האנושי בת בשעת בוקר מוקדמת, היו סכיבי הרבה אנשים, וחיילת הוריעה בטלפון החכם שלה לחבר שהיא החליטה להיפרד ממנו. כאן, מיר, עכשיו. כולם שמעו אותה. היא התנהגה ממש כמו מישהי שנמצאת בתוך בועה. זה הוכיח לי שצדקנו לגמרי: אנשים מתארים בפרטי פרטים את מחלותיהם, חושפים לאור" ני כול את צרותיהם, את מאבקהם עם פקדי הביטוח הלאומי או מס הכנסה ומדווחים לבני השיח שעמבר לקו על חוויות אינטימיות. מה שהדחים אותנו כחוקרים היה שצורת ההת" נהלות החושפנית, הצעקנית, המצפצפת על האחרים במרחב הציבורי כמעט לא קיימת בקרב משתמשי הטלפונים הניידים הרגי"

ד"ר ערן טוך: "מה שהדחים אותנו כחוקרים היה שצורת ההתנהלות החושפנית, הצעקנית, המצפצפת על האחרים, במרחב הציבורי כמעט לא קיימת בקרב משתמשי הטלפונים הניידים הרגילים, הפשוטים"

קצת מציחק לחשוב שהיו ימים שבהם היי" נו צריכים לקושש עצים ולהבעיר מדורה כדי לשוחח עם חבר שגר על גבעה מרוחקת. היום, בהווה הבריוני לחלוטין יחסית לימי המדורות העליונים, כמעט כל אחד מאיתנו מסתובב עם מכשיר קטן בכיס - סמארטפון שמו, טלפון חכם - ובעזרתו אנחנו לא רק משוחחים זה עם זה, נהנים מגלישה מהירה באינטנט ומפעילים אין-ספור יישומים שים שהם עושים בטלפונים במשך יממה וכן משוחחים בבית את המכשיר הקטן.
"תוך כדי המחקר הייתי עד ראייה ושמיעה לאירוע שבו כל מה שחקרנו התמשך לנגד העיניים", מספר ד"ר טוך. "נסעתי ברכ" בת בשעת בוקר מוקדמת, היו סכיבי הרבה אנשים, וחיילת הוריעה בטלפון החכם שלה לחבר שהיא החליטה להיפרד ממנו. כאן, מיר, עכשיו. כולם שמעו אותה. היא התנהגה ממש כמו מישהי שנמצאת בתוך בועה. זה הוכיח לי שצדקנו לגמרי: אנשים מתארים בפרטי פרטים את מחלותיהם, חושפים לאור" ני כול את צרותיהם, את מאבקהם עם פקדי הביטוח הלאומי או מס הכנסה ומדווחים לבני השיח שעמבר לקו על חוויות אינטימיות. מה שהדחים אותנו כחוקרים היה שצורת ההת" נהלות החושפנית, הצעקנית, המצפצפת על האחרים במרחב הציבורי כמעט לא קיימת בקרב משתמשי הטלפונים הניידים הרגי"

שקועים בעצמם

המחקר מגלה שלא זו בלבד שמשמשי הטלפונים החכמים חיים בבועה שיצרו לעצ" מם, ולא אכפת להם כלל מהנעשה סביבם שבו מפריעים לשהים במתחם הציבורי, אלא שהם נוטים לברר בקול רם על ענייני" הם הפרטיים ביותר במקומות ציבוריים ואף ליהנות מכך שאנשים זרים מצותתים לשי" חותיהם, לעתים בעניין רב.